

Náš príbeh

Šiesta
kapitola

*Aby o nás
mladí vedeli*

Keď mu kamarát v jedno leto povedal, že súkromná sieť nemocníc organizuje pre študentov medicíny letný kemp, bol skeptický. Nemyslel si, že by mu súkromník ako budúcemu lekárovi mohol ukázať niečo, čo ho odborne posunie. Po týždni na východnom Slovensku ale z kempu odchádzal s pomerne dlhým zoznamom skúseností, s minimálne 19 novými kamarátmi, jednou potenciálnou priateľkou, no najmä s veľkou chuťou sa okamžite po škole pridať do tímu lekárov niektorej z nemocníc na východe.

Keby ste Jozefa stretli dnes, povedal by vám, že pôsobí ako lekár na chirurgickom oddelení nemocnice v Galante. Po skúsenosti z kempu chcel ostať v sieti Svet zdravia.

„Bol september a my sme mali minimum žiadostí zo strany medikov o prijatie do pracovného pomeru,“ hovorí mi Erika Jurčová, keď spolu diskutujeme o tom, prečo vlastne vznikli projekty pre študentov. Keď začala v sieti Svet zdravia pracovať, mladí o nemocnice javili len minimálny záujem a nebolo ani štandardom, že by sa každý rok do zdravotníckych zariadení naberala

mladá krv. V nemocniciach chýbala jedna celá generácia.

„A tak sme začali spolu s vedením siete uvažovať, ako by sme naše nemocnice mohli zatriktívniť a čo iné dokážeme mladým medikom poskytnúť oproti veľkým nemocniciam. A prišli sme na to, že je to ponuka reálnej medicíny. Lebo v našich regionálnych nemocniciach sa dostanú k výkonom i k zaradeniu do špecializácie veľmi rýchlo. Ale ako im to ukážeme?“ uvažovala vtedy Erika spoločne s kolegami.

A potom prišla tá myšlienka. Urobme súťaž!

„Niečo také sa dovtedy nikde inde nerealizovalo. Študenti sice chodili na prax do veľkých nemocníc, ale často tam buď dopierali steny alebo ich bolo tak veľa, že si poznatky z nej vzali možno traja ambiciózni vpredu. A my sme im chceli ukázať veci, s ktorými bežne neprichádzajú do kontaktu. Nechať mladých si ich vyskúšať a môcť sa myliť, dať im priestor klásť otázky a byť tam pre nich,“ hovorí Dominika Mušínská, ktorá spolu s Erikou pracovala na personálnom oddelení siete a istú dobu ho aj viedla.

Vytvorili približný koncept, ako by mala súťaž vyzerat' a pomenovali ju autenticky, *Medik roka*. A s nápadom oslovili vtedajšieho riaditeľa nemocnice v Trebišove Vladimíra Dvorového, bol totiž otvorený inováciám. Keď súhlasil, prípravy sa začali.

„A ako to vyzeralo? Šialene,“ hovorí so smiechom Nika.

„To bol infarktový stav, hrozný!“ smeje sa aj Erika.

Bol apríl 2015, keď počas jedného z víkendov v trebišovskej nemocnici organizovali prvý ročník súťaže *Medik roka*. Prihlásilo sa doň 114 študentov lekárske fakúlt, z ktorých malo do finále v nemocnici postúpiť 20 najlepších. Také pravidlá si Erika s kolegami vytvorila. Lenže ako tých 20 najlepších vybrať?

„To bola na tejto súťaži vôbec najťažšia časť. Potrebovali sme urobiť selekciu a za pomoci nášho hlavného lekára pre internú medicínu Mareka Pytliaka a ďalších dvoch kolegov z košickej univerzity UPJŠ sme vytvorili 40 kazuistík. Každému záujemcovi potom pri registrácii do súťaže systém náhodne vygeneroval dve, ktoré musel správne vyriešiť,“ vysvetľuje Erika a šibalsky sa usmieva, že ich používajú doteraz. Mimochodom, spolky medikov majú už dlhšie o kazuistiky záujem, chcú sa z nich totiž učiť, čoskoro tak možno budú pre súťaž vytvárať nové.

A druhým ťažkým orieškom bola administratíva. Aký štatút bude vlastne súťaž mať a čo všetko by malo byť zabezpečené podľa legislatívy? Času bolo málo a na personálnom oddelení vtedy pracovali len traja. „Vedeli sme, že chceme dať víťazovi 3 000 eur, ale ako mu ich dáme? Nie je predsa v pracovnom pomere. A ako študentom preplatíme cestovné? Na veľa vecí sme počas prvého ročníka ani len nepomysleli. No už na ďalší rok sme mali na všetko krásne excelovské tabuľky,“ hovorí s úsmevom Erika.

A potom prišiel TEN víkend. V piatok na 20 študentov čakal uvítací večer so zástupcami nemocníc, ktorí sa im snažili o tom svojom zdravotníckom zariadení povedať čo najviac. V sobotu už začínali prednášky a praktické workshopy. Mladí sa napríklad učili chirurgicky rezat' a šit' rany a k dispozícii na to mali kuracie stehná. Chladnička v kuchynke na riaditeľstve bola potom preplnená zašitým kuracím mäsom a v nemocnici sa smiali, že budú mať z toho na druhý deň vývar na obed. „Bolo to plné emócií. Všetci sa usmievali a my, organizátori, sme sa popri tom modlili, aby všetko dobre dopadlo. Ako keď zrazu vhpneš do niečoho, čo si nikdy predtým nevidel a pozeráš s otvorenými očami. Čakali sme, čo bude a po každej časti sme si hovorili, že OK, zatiaľ je to dobré,“ rozpráva Erika.

To, čo sa v sobotu medici počas workshopov naučili, museli v nedeľu ukázať na súťaži. Veci sa však počas prvého ročníka často kreovali len pár hodín vopred. „Pamätám si, že bolo pol druhej v noci, ja som sedela v izbe a hovorila kolegyni Zuzke Lešovej, že neviem, ako bude nedeľné súťaženie vyzerat'. Ako to vyskladáme, aby všetko do seba zapadlo a čo všetko budeme hodnotiť? A potom ma nejako osvietilo a za pol hodinu som mala všetko nachystané,“ smeje sa Erika.

Všetko sa robilo na kolene, ale o to väčšia emócia súťaž spre-vádzala a o to viac bol tím súdržnejší. Počas prvého ročníka neexistoval žiadny scenár, problémy sa riešili, keď prišli a kto mal ruky, pomáhal. Vyhodnocovacia tabuľka bola jeden flipchart zavesený na dverách z vnútra kancelárie, do ktorého sa zapisovali body a ručne sa rátali. „Za tie dva dni som na recepcii v Trebišove minula azda viac farebného toneru, než tam počas akýchkoľvek iných dvoch dní v histórii nemocnice spotrebovali,“ vraví Erika s tým, že teraz už chodia na súťaže s vopred vytlačenými materiálmi, všetko majú dobre nachystané a ak treba, robia sa len drobné zmeny.

„Prvý ročník bol možno trochu kostrbatý, lebo nikto nevedel, do čoho ideme, ale stal sa potom základom pre všetky ďalšie súťaže, ktoré sa z roka na rok len vylepšovali. Organizačne sme to už zvládali oveľa lepšie, mali na výdavky vyčlenenú vyššiu sumu a boli pripravení aj marketingovo. Predstava o tejto súťaži bola na začiatku krásna, ale vzniklo z toho skutočne niečo úžasné, čo sme možno ani nečakali a čo aj nás každým rokom posúvalo,“ dodáva Dominika.

Medici dosúťažili, domov si víťaz odniesol 3 000 eur a ďalšie dve miesta boli ocenené sumou 500 a 300 eur. Generálny riaditeľ zdravotnej poisťovne Dôvera Martin Kultán, ktorý prišiel odprednášať jednu z tém, v nedeľu sám opravoval testy

a najlepšiemu súťažiacemu poisťovníka venovala ešte 1 000 eur. No hlavne, všetci súťažiaci mali garantované pracovné miesto v nemocniciach siete.

„Dostali sme počas súťaže obrovskú podporu zo strany vedenia siete i nemocnice, čo trvá dodnes. Medik roka bola súťaž určená pre piatakov a šiestakov. Ale na tom istom stretnutí v roku 2014 sme si povedali, že spravme niečo aj pre mladších, už pre druhákov. A tak vznikol Letný camp medikov,“ vraví Erika.

Pamätáte si ešte na Jozefa?

Bol august 2019, keď sa Jozef zo stredného Slovenska vybral vlakom na Zemplín. „Nemal som žiadne očakávania, no bol som zvedavý. Navyše som na Zemplíne predtým ešte nikdy nebol, takže som sa tešil,“ hovorí.

Letný camp medikov štartoval v pondelok, takže už počas nedele sieť ubytovávala v peknom prostredí na Zemplínskej Širave vybranú dvadsiatku študentov slovenských a českých lekárskech fakúlt. Prihláškou na stáž bola okrem ich životopisu ešte esej na vybranú tému. Ten rok sa v nej záujemcovia mali zamyslieť nad tým, ako urobiť slovenské zdravotníctvo dôveryhodné pre pacientov a atraktívne pre lekárov.

„Na kempe nás rozdelili do štyroch tímov. Každé ráno si po nás prišiel šofér a vyrážali sme do jednej zo štyroch regionálnych nemocníc siete na Zemplíne. V zozname bol Vranov nad Topľou, Humenné, Michalovce a Trebišov. Moja skupina v prvé ráno mierila práve do trebišovskej nemocnice,“ spomína si Jozef na svoj prvý deň na kempe.

Už o ôsmej ráno začínala prax na prvých oddeleniach. Stáli pred pracoviskom očnej jednoduchovej zdravotnej starostlivosti.

„Navštívili sme viacero ambulancií a každá sa špecializovala na iný zrakový problém. Bol som prekvapený, tu v ďalekom Trebišove? A potom dokonca prišli s virtuálnou realitou a my sme sa ocitli vo vnútri oka!“ smeje sa Jozef z vlastných dovtedajších predsudkov.

Na otorinolaryngológii bol potom prvým dobrovoľníkom, ktorý si nechal vopchať kameru do nosa, aby ho mohol preskúmať. Videl nosové mušle a priechody a samozrejme aj jemu známu vybočenú priehradku. „Už ani neviem, odkedy mám krivý nos. Ako dieťa som toho toľko navymýšľal, že ani nie je možné si pamätať, po ktorom páde zo stromu či údere futbalovej lopty mi takýto ostal,“ rozpráva nám Jozef, čím pobavil na kempe aj svoj tím a lekárov.

V humenskej nemocnici na Jozefa nasledujúci deň čakal zážitok. Zúčastnil sa fyziologického pôrodu. „Dnes som už vyštvorený lekár a počas celého svojho štúdia som mal možnosť vidieť, ako vyzerá pôrod, iba raz. Prvý a poslednýkrát na kempe v Humennom,“ zamýšľa sa. Istý čas počas štúdia pritom uvažoval nad tým, že by bol špecializáciou gynekológ-pôrodník.

„Sledovali sme zároveň, ako následne vyšetrujú novorodenca, ktorý vtedy prišiel na svet. Prvýkrát som videl také drobné stvoreníe. Dodnes si odvtedy pamätám Morov reflex, kedy dieťa pri náhlej strate stability rozhodí ruky a nohy akoby chcelo niečo uchopiť a následne začne plakať. Po pár mesiacoch tento reflex zaniká,“ vysvetľuje Jozef.

Vo vranovskej nemocnici zase na vtedajších medikov čakal laparoskopický tréner, k čomu sa dosiaľ tiež mnohí počas štúdia nedostali. „Opäť sa mi zdalo, že je to niečo, čo na prvý pohľad vyzerá jednoducho. Ale pozerať sa na obrazovku, ktorá premieta 2D obraz a zároveň operovať v trojrozmernom svete, je veľmi náročné. Človek musí byť zručný a mať na to cit, inak

ten uzol na stehu nikdy nezaviažeš,“ smeje sa Jozef a priznáva, že pod jeho rukami v laparoskopickom trenažéri ani jeden uzol nevznikol.

Prišiel štvrtok a šofér s tímom medikov, v ktorom bol aj Jozef, zastavili pred michalovskou nemocnicou. Sieť Svet zdravia ju po dva a pol roku výstavby otvorila koncom roka 2017. „Krásna, priestranná, svetlá a funkčne dizajnovaná. Bol som nadšený, keď sme prišli na moderné centrálné operačné sály a ja som mohol asistovať,“ hovorí Jozef. Už v Humennom sledovali operačný zákrok, pri ktorom sa vymieňal poškodený kĺb za umelý. V Michalovciach boli na operácii slabinovej prietrže, teda pruhu. Zo stáže v nemocnici odišli v ten deň skôr, aby sa tam večer opäť vrátili. Čakala na nich totiž štvorhodinová nočná služba na urgentnom prijíme. Pre Jozefa, vtedy štvrtáka, vôbec prvá.

Počas štyroch dní v nemocniciach stihli však aj viacero iných vecí. Jozef hovorí, že napríklad na psychiatrii sa zúčastnili skupinovej terapie či na neonatológii si na figuríne skúšali, ako intubovať novorodenca. Ak nejaký program meškal, flexibilne sa vymenil s iným, aby lekári zbytočne nečakali. „Lekári nám počas kempu vždy ochotne vysvetľovali všetky detaily a my sme sa ich nebáli pýtať. V každej nemocnici nás zároveň prijal aj jej riaditeľ,“ podotkol Jozef.

Večer na študentov čakali ešte prednášky o ekonomike v zdravotníctve či skupinové hry zamerané na tímovosť v kolektíve. Ak program práve nebol, išlo sa k vode. „Myslím si, že sa na kempe stretol skvelý tím ľudí. Vôbec po prvýkrát som mal možnosť počas jedného týždňa stretnúť študentov medicíny z rôznych slovenských a českých fakúlt a vzájomne sme si mohli porovnať naše skúsenosti a názory. Veľa som sa dozvedel aj od nich,“ vraví Jozef.

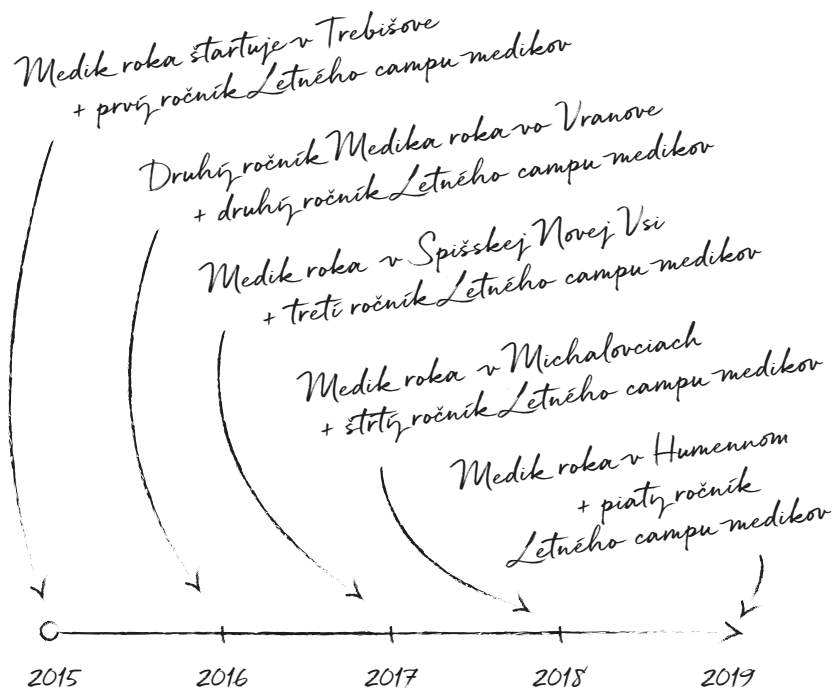
Počas posledného piateho dňa tímy ostali na Zemplínskej Širave a spoločne pracovali na súťažnom zadaní. Mali si predstaviť, že všetko v zdravotníctve je dokonalé. Majú skvelých kolegov, úžasného šéfa a v nemocnici sa správajú všetci perfektne. Čo tvorí DNA takejto modernej nemocnice, takéhoto dokonalého zdravotníka?

„Pripravili sme si prezentáciu a večer ju slávnostne okomentovali pred riaditeľmi nemocníc a vedením siete Svet zdravia. Prezentovať ale vrcholnému manažmentu svoje myšlienky, ktoré vôbec nemusia byť adekvátne, z toho sme skutočne mali spočiatku stres. Počúvali nás však pozorne, ako partnerov, snád sa aj inšpirovali, takže to nám dodalo rozvahy,“ smeje sa Jozef.

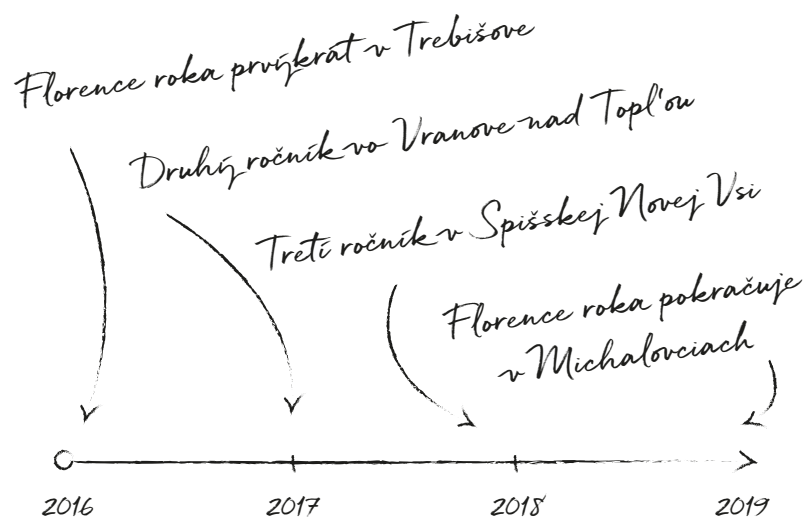
Vo víťaznom tíme síce nakoniec nebol, ale z kempu si odniesol ovela väčšie víťazstvo. Priateľku, s ktorou sú spolu dodnes. „Večer nakoniec skončil skvelou párty, počas ktorej sme sa vytancovali, vol'ne podebatovali aj s riaditeľmi a poriadne si oddýchli. Myslím si, že som kemp vtedy zakončil poriadne rozbitý, ale to už je na inú debatu,“ dodáva Jozef so smiechom.

Súťaž Medik roka sa začala v Trebišove a postupne rotovala d'alšími nemocnicami na východe. Vranov nad Topľou, Spišská Nová Ves, Michalovce, Humenné. Rok po prvom ročníku súťaže pre budúcich lekárov sieť pridala obdobnú súťaž aj pre budúce sestry a nazvala ju *Florence roka*. Išla v šľapajach svojho staršieho brata a v rovnakom poradí ju organizovali v tých istých nemocniciach, len o rok neskôr. Pandémia COVID-19 potom aktivity na dva roky stopla, no v roku 2022 sa súťaž vrátila a do jedného víkendového zápolenia o víťazstvo spojila lekárov so sestrami.

Jednotlivé nemocnice mali so súťažou vždy kopec práce, ale stále do toho išli s nadšením. „Snažím sa mladým doplniť to, čo chýbalo na vysokej škole mne. Ten kontakt s lekármi, ktorí na nás nikdy nemali čas, ale ktorí mali byť naši školitelia. Snažím sa im venovať, ako sa najviac dá,“ povedal mi raz počas Letného campu medikov primár OAMIS vo vranovskej nemocnici Dušan Kostovčík, keď sme ho sponedali do krátkeho videa. Dominika hovorí, že takýto prístup majú mnohí. Chcú mladým odovzdať čo najviac. Svoje skúsenosti, názory, poznanie. „Tieto projekty s mladými boli vždy v nemocniciach veľmi pozitívne hodnotené a vrúčne prijaté. A keď sa akcia skončila, lekári a sestry si povedali, že akokoľvek sa mladí rozhodnú, či si vyberú ich nemocnicu alebo inú v našej sieti či dokonca mimo nej, hlavne nech zotrávajú v tejto profesii a nech ostanú na Slovensku. Lebo ich tu potrebujeme.“

Dnes sa z prvotnej myšlienky stala tradícia. Medici a budúce sestry už súťaž poznajú a často sa do nej prihlasujú aj opakovane či volajú kamarátov. A viacerí v sieti potom aj ostávajú. Ako Jozef. „Posledné štyri či päť rokov zamestnávame do našej siete každý rok stovku nových absolventov. Posledné dva roky sme už nemuseli robiť ani veľké kampane, aby sme oslovili študentov končiacich ročníkov. Už o nás vedia a reagujú sami. A nie sme už iba tí, ktorí prevádzkujú súkromné nemocnice, ale začali sme byť zaujímaví najmä novými procesmi, krajším prostredím, inými návykmi. Že je to taký modernejší trend,“ vraví Dominika. Navyše tým, ktorí už dnes vedia, že sa po škole budú chcieť zamestnať v niektorej nemocnici Svet zdravia, sieť ponúka aj finančný grant spojený s praxou v nemocnici. No súťaž mala podľa Eriky ešte aj ďalší efekt. Oplynula výučbu na školách. „Keď sme organizovali prvý ročník súťaže, narazila som na realitu. Dovtedy som si totiž myslela, že ak by som niekde na ulici odpadla a pôjde okolo medik, podá mi prvú pomoc. No potom som pochopila, že je len o niečo lepší ako ten, ktorý by mi ju nedal vôbec. Študenti nám povedali,

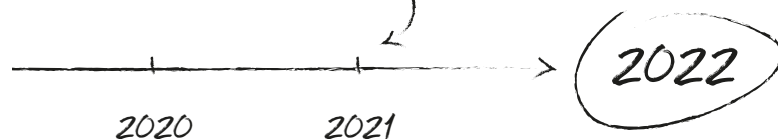

že nikdy nadržali skalpel a šiestaci mali sondu v ruke vôbec prvýkrát, a to sa o dva mesiace mali stať lekármi,“ hovorí Erika. No keď súťaže začali organizovať, zrazu sa aj spolky medikov a neskôr i lekárske fakulty rozhodli ponúkať napríklad kurzy chirurgického šitia. Kúpili pre študentov trenažér a siete sa pýtali, kto by im mohol prísť urobiť workshop o komunikácii. „Uvedomili si, že niektoré veci môžu robiť aj oni na školách, čo znamená, že sa nám z roka na rok zvýšila úroveň a my ich dnes na tých kuracích stehnách môžeme učiť už veľmi zložité uzly. A to posúva aj nás,“ dodáva Erika.

Keď sa v roku 2021 končil ďalší z ročníkov Letného campu medikov, všetci dvadsiati účastníci sa v okamihu zdvihli a postavili na naše improvizované pódium. Nevedela som, čo sa deje, dohodnutí sme neboli na ničom. Medička Mária z Jeseniovej lekárskej fakulty UK v Martine si požičala mikrofón a veľmi úprimne doň povedala zopár krátkych viet, na ktoré si dosiaľ pamätám:

*Prvýkrát spolu
Medik roka a Florence roka
v Spišskej Novej Vsi*

*Šiesty ročník
Letného campu medikov*

„Ďakujeme všetkým nemocniciam, vedeniu, primárom, lekárom, sestram, všetkým, ktorí ste nás prijali a my sme mali pocit, že nie sme len študenti, ktorí často stoja niekde v rohu a ktorým lekári hovoria: ‚Nemám na teba čas, tam stoj, veď v pohode, nezavadzaj‘. Tu sme mali pocit, že sme skutočne vaši kolegovia.“

VIDEO MEDIKPLUSFLORENCE

VIDEO LETNÝ CAMP 2021